

Document Version

Final published version

Licence

Dutch Copyright Act (Article 25fa)

Citation (APA)

Martinez-Millana, E. (2024). The Way People Lived Together. *OASE Journal of Architecture*, 118, 109-112.

Important note

To cite this publication, please use the final published version (if applicable).
Please check the document version above.

Copyright

In case the licence states "Dutch Copyright Act (Article 25fa)", this publication was made available Green Open Access via the TU Delft Institutional Repository pursuant to Dutch Copyright Act (Article 25fa, the Taverne amendment). This provision does not affect copyright ownership.

Unless copyright is transferred by contract or statute, it remains with the copyright holder.

Sharing and reuse

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download, forward or distribute the text or part of it, without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license such as Creative Commons.

Takedown policy

Please contact us and provide details if you believe this document breaches copyrights.
We will remove access to the work immediately and investigate your claim.

OASE #118

Journal for Architecture / Tijdschrift voor architectuur

Book

Reviews:

From

Words

to

Buildings

Boek-

besprekingen:

Van

woorden

naar

gebouwen

TU Delft Library
architecture

<u>Christophe Van Gerrewey, Hans Teerds</u> Book Reviews: From Words to Buildings Boekbesprekingen: Van woorden naar gebouwen	1
<u>Richard Wittman</u> Back from the Future Terug uit de toekomst	32
<u>Dominik Müller</u> How to Weave German Baskets Manden vlechten op z'n Duits	37
<u>Gregorio Astengo</u> Silent Operativity Stilzwijgende werkzaamheid	42
<u>Linda Stagni</u> Pilgrims and Art History in Einsiedeln Pelgrims en kunstgeschiedenis in Einsiedeln	47
<u>Richard Anderson</u> A Blow to the Skull Een slag tegen de schedel	51
<u>Alexander Eisenschmidt</u> The Ever-Contemporary History of Housing De altijd eigentijdse geschiedenis van de huisvesting	56
<u>Barbara Penner</u> Modern Housing for America Moderne woningbouw voor Amerika	61
<u>Lucas de Mello Reitz</u> New Old and Old New Het nieuwe oud en het oude nieuw	67
<u>Manola Ogalde Gutiérrez</u> A Tooth and Claw Debate Een hand-en-tand discussie	72
<u>Brendan D. Moran</u> A Feminist Unconscious? Onbewust een feminist?	78

<u>Silvia Groaz</u> Waterskiing on the Waves of History Waterskiën op de golven van de geschiedenis	83
<u>Johannes Berry</u> An Englishman in America and an American in England Een Engelsman in Amerika en een Amerikaan in Engeland	88
<u>Kate Wagner</u> 'The Best Critic Now Alive' 'De beste nog levende criticus'	93
<u>Maarten Janszen</u> This Old Doctrine Deze oude leer	98
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>TU Delft Library architecture</p> </div>
<u>Jayne Kelley</u> Outside the Compound, Looking Out Buiten de omheining, naar buiten kijkend	103
<u>Elena Martínez-Millana</u> The Way People Lived Together Hoe mensen samenleefden	109
<u>Alan Cohl</u> Nothing Ever Turned to Stone Niets is ooit in steen veranderd	113
<u>John Hill</u> Criticism in Verse Kritiek op rijm	118
<u>Angela Gigliotti</u> The Book Review That Killed a Norwegian Star (in Denmark) De boekbespreking die een Noorse ster (in Denemarken) deed doven	123
<u>Marson Korbi, Michela Bonomo</u> The Alter Ego of the City Het alter ego van de stad	128
<u>Christophe Van Gerrewey</u> Competence to Build Bouwbekwaamheid	133

Holger Schurk

Too Slow

Te traag

138

Lara Schrijver

It's a Bird, It's a Plane, It's . . . Superdutch?

Is het een vogel, is het een vliegtuig, is het . . . Superdutch?

143

Pierre Chabard

Between the Book and the Reading Lamp

Tussen het boek en de leeslamp

147

Hans Teerds

Show Me Your Footnotes

Toon me je voetnoten

151

Authors/ Auteurs

157

Abstracts/ Samenvattingen

159

The fabrication of virtue

English prison architecture, 1750-1840

ROBIN EVANS

Adrian Forty, 'Architecture as Punishment', *Art History* 4 (1983), 481-484

Robin Evans, *The Fabrication of Virtue: English Prison Architecture, 1750-1840* (Cambridge: Cambridge University Press, 1982)

Adrian Forty, 'Architecture as Punishment', *Art History* 4 (1983), 481-484

Robin Evans, *The Fabrication of Virtue: English Prison Architecture, 1750-1840* (Cambridge: Cambridge University Press, 1982)

Hoe mensen samenleefden

Elena Martínez-Millana

Robin Evans (1944-1993) publiceerde tijdens zijn leven slechts één boek en daar had hij 13 jaar aan gewerkt. Zoals hij in zijn dankwoord opmerkte, was hij in 1969 begonnen met het verzamelen van materiaal voor dit project, het jaar waarin hij zijn studie aan de Architectural Association in Londen afrondde. Volgens Robin Middleton's overzicht van Evan's werk ging diens onderzoek uit die tijd vooral over 'hoe mensen samenleefden, vooral als ze dat op een anti-autoritaire manier deden'.¹ In *The Fabrication of Virtue* keerde Evans dit thema om, zodat hij de rol die architectuur en de gebouwde omgeving in de samenleving spelen, kon verduidelijken. En wat kon er in dit opzicht verhelderder zijn dan een studie naar de meest openlijk autoritaire vorm van huisvesting van allemaal?

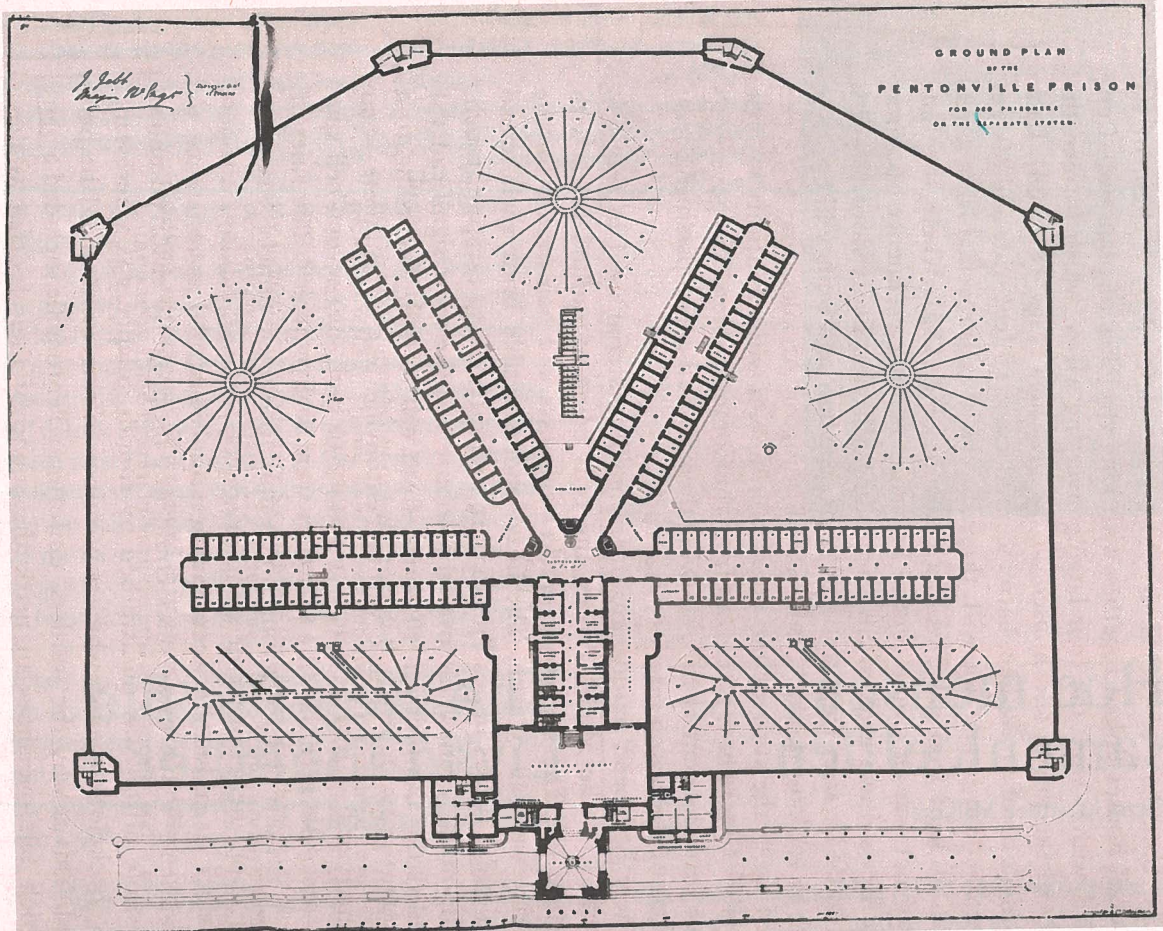
Het boek uit 1982 is grotendeels gebaseerd op zijn proefschrift, *Prison Design 1750-1842: A Study of the Relationship Between Functional Architecture and Penal Ideology*, dat hij in 1975 afrondde onder leiding van de aan de University of Essex verbonden Joseph Rykwert. Zowel in het proefschrift als in het boek reconstrueert hij de evolutie van de gevangenisarchitectuur en het denken over straffen in een periode, waarin deze een centrale rol speelden in de

The Way People Lived Together

Elena Martínez-Millana

Robin Evans (1944-1993) published only one book during his lifetime, and it was the outcome of 13 years of work. As he remarked in the acknowledgments, he began collecting material for this project in 1969, the same year he completed his studies at the Architectural Association in London. At the time, the main concern of Evans's research, according to Robin Middleton's overview of his writings, was 'the way people lived together, and lived together, in particular, in an anti-authoritarian way'.¹ With *The Fabrication of Virtue*, Evans inverted this theme to offer insight into the role of architecture and the built environment in society. What could be more illuminating, in this regard, than studying the most overtly authoritarian form of housing?

The book from 1982 stems largely from his doctoral dissertation, *Prison Design 1750-1842: A Study of the Relationship Between Functional Architecture and Penal Ideology*, which he completed under the guidance of Joseph Rykwert in 1975 at the University of Essex. Both dissertation and book reconstruct the evolution of prison architecture and penal thought in a period in which it became a central issue in social reform,

Joshua Jebb, model prison, Pentonville, 1842/ Joshua Jebb, modelgevangenis, Pentonville, 1842

maatschappelijke hervormingen en er veel over werd gedebatteerd in de politieke arena. Evans schreef over het thema, en richtte zich daarbij voornamelijk op gevangenissen. Hij onderzocht naast deze specifieke instellingen echter ook andere gebouwen, waaronder alle 'moderne' architectuur die na de achttiende eeuw was gebouwd.

In eerste instantie had Evans deze ideeën in essays uiteengezet. Hoofdstuk vijf van het boek was gebaseerd op artikelen over Bentham's Panopticon, die in 1970 verschenen in *Controspazio* en in 1971 in *AAQ*, terwijl delen van twee andere hoofdstukken in 1976 in *Lotus* waren verschenen.² Aan het eind van het boek, in hoofdstuk tien ('Architecture Limited and Unlimited'), trekt hij meer algemene conclusies, waarmee hij vooruitloopt op artikelen als 'Figures, Doors and Passages' en 'Rookeries and Model Dwellings: English Housing Reform and the Moralities of Private Space', beide uit 1978.³ Ook eerdere teksten vertonen al sporen van zijn onderzoek naar gevangenissen, bijvoor-

widely debated in the political arena. Evans addressed the theme of 'multi-occupancy housing', focusing on prisons. However, he also explored buildings beyond these specific institutions, encompassing all 'modern' architecture built after the eighteenth century.

The initial formulations of these ideas had been outlined earlier by Evans in essays. Chapter five from the book draws on articles on Bentham's Panopticon that appeared in *Controspazio* in 1970 and in *AAQ* in 1971, while sections of two other chapters appeared in 1976 in *Lotus*.² At the end, in chapter ten 'Architecture Limited and Unlimited', more general conclusions are drawn, anticipating articles such as 'Figures, Doors and Passages' and 'Rookeries and Model Dwellings: English Housing Reform and the Moralities of Private Space', both from 1978.³ Traces of the research on prisons can be found in earlier texts, such as 'Towards Anarchitecture' (1970) and 'The Rights of

beeld 'Towards Anarchitecture' (1970) en 'The Rights of Retreat and the Rites of Exclusion: Notes Towards the Definition of Wall' in *AD* (1971).⁴

Vanwege het onderwerp van *The Fabrication of Virtue* wijdde ook wetenschappers uit niet-architectonische vakgebieden als geschiedenis, rechten, sociologie en criminologie relevante recensies aan het boek. Historica Joanna Innes beschreef *The Fabrication of Virtue* in *The English Historical Review* als 'in de eerste plaats een studie van de architect vanuit diens cerebrale vermogens', maar noemde ook 'de exclusieve preoccupatie met gevangenisontwerp' van het boek.⁵ Dit punt van kritiek kwam ook tot uitdrukking in een recensie uit 1983 van Adrian Forty (1948), die later omvangrijke klassieke boeken als *Objects of Desire: Design and Society 1750-1980* (1986) en *Words and Buildings: A Vocabulary of Modern Architecture* (2000) zou schrijven. Volgens Forty maakte de benadering van Evans, die zich richtte op één functioneel bouwtype, duidelijk deel uit van 'de trend om de traditionele onderwerpen van de architectuurhistorische monografie terzijde te schuiven'. Toch bleef er een sterk idealistische tendens waarneembaar. 'Onder het oppervlak van de tekst,' zo zei Forty, 'is er een sterke voorkeur voor de Warburg-traditie van architectuurgeschiedenis waar te nemen, dus een voorkeur voor ideeën en bedoelingen in plaats van maatschappelijke en materiële factoren om de geschiedenis van gebouwen te kunnen begrijpen.' Hierdoor kon Evans in *The Fabrication of Virtue* bijvoorbeeld niet uitleggen hoe het kwam – om een voorbeeld van Forty aan te halen – 'dat het op Pentonville Prison gebaseerde model [gevangenis] nog steeds werd gebouwd, terwijl de ideeën waar het zogenaamd op gebaseerd was, in diskrediet waren gebracht'.

Voordat er grote industriële bedrijven ontstonden, vereisten omvangrijke bouwwerken de organisatie van arbeid op een schaal die elders, behalve de strijdkrachten, niet voorkwam, en de aard van de relaties tussen opdrachtgever, architect, aannemer en ambachtsman kon – en kan nog steeds – doorslaggevend invloed uitoefenen op de vormen die gebouwen aannamen.

Volgens Forty was Evans' focus op de ideeën achter gebouwen de grootste kracht zowel als de oorzaak van de grootste zwakte van het boek.

Forty vergeleek *The Fabrication of Virtue* met een essay van historicus Thomas A. Markus – een

Retreat and the Rites of Exclusion: Notes Towards the Definition of Wall' in *AD* (1971).⁴

Due to the object of study of *The Fabrication of Virtue*, relevant reviews were written by scholars from non-architectural fields, such as history, law, sociology and criminology. Historian Joanna Innes, writing in *The English Historical Review*, described the book as 'primarily a study of the architect in his cerebral capacity', but also mentioned 'its exclusive preoccupation with prison design'.⁵ It is a point of criticism that was also expressed in a review from 1983 by Adrian Forty (1948), who would become the author of comprehensive classic books such as *Objects of Desire: Design and Society 1750-1980* (1986) and *Words and Buildings: A Vocabulary of Modern Architecture* (2000). It was clear for him that Evans's approach, focusing on one functional type of building, belonged to a 'trend away from the traditional subjects of the architectural historical monograph'. Nevertheless, a strong idealistic tendency remained. 'Beneath the surface of the text,' Forty argued, 'there is a strong flavour of the Warburg tradition of architectural history, with its preference for ideas and intentions over social and material factors in understanding the history of buildings.' Because of this, in *The Fabrication of Virtue* Evans was not able to explain how – to quote one example provided by Forty – 'the Pentonville model [of prisons] continued to be built when the ideas of which they are supposed to have been the product had been discredited'.

Before the creation of large industrial operations, extensive building works required the organisation of labour on a scale not otherwise found outside the armed services, and the nature of the relationships between client, architect, contractor and craftsman could – as indeed they still do – have decisive effects on the forms that buildings took.

According to Forty, Evans's focus on the ideas behind buildings was the book's greatest strength, but also the cause of its greatest weakness.

Forty confronted *The Fabrication of Virtue* with an essay by historian Thomas A. Markus – a contribution to the edited volume *Order in Space and Society: Architectural Form and its Context in the Scottish Enlightenment*.⁶ He did so mainly to bring about 'the subtlety of Dr Evans's work',

bijdrage aan de bundel *Order in Space and Society: Architectural Form and its Context in the Scottish Enlightenment*.⁶ Hij deed dit vooral om 'de subtiliteit van het werk van dr. Evans' naar voren te brengen: Markus maakte namelijk gebruik van een 'modern architectonisch of cultureel discours' – de formele 'theorie van de ruimtelijke syntax' – om historische gebouwen te analyseren, wat leidde tot observaties over de samenleving die niet 'worden bevestigd door andere soorten historisch bewijs'. De fundamentele vraag aan de architectuurgeschiedenis die bij Evans aan de orde kwam, was of het inderdaad mogelijk is om erachter te komen via de architectuur van één gebouwtype 'hoe mensen samenleefden'. Adrian Forty waarschuwde (en concludeerde) in zijn recensie dat deze benadering op zichzelf net zomin onberispelijk was als eerder gebruikte historiografische methoden: 'De studie van gebouwtypen leidt niet automatisch tot een dieper sociaal begrip van de architectuur, maar kan deze juist isoleren, net zoals de geschiedenissen die gebaseerd zijn op het begrip stijl, dezelfde neiging hadden en daarvoor zijn bekritiseerd.'

Vertaling: InOtherWords, Maria van Tol

1

Robin Middleton, 'Robin Evans: Writings', in: Robin Evans, *Translations from Drawing to Building and Other Essays* (Londen: Architectural Association Publications, 1997), 278-287.

2

Robin Evans, 'Bentham', *Controspazio* 10 (1970), 4-18; 'Bentham's Panopticon. An Incident in the Social History of Architecture', *Architectural Association Quarterly* 2 (1971), 21-37; 'Ordine e Produzione', *Lotus International* 12 (1976), 6-15.

3

Robin Evans, 'Figures, Doors and Passages', *Architectural Design* 4 (1978), 267-278; 'Rookeries and Model Dwellings: English Housing Reform and the Moralities of Private Space', *Architectural Association Quarterly* 1 (1978), 24-35.

4

Robin Evans, 'Towards Anarchitecture', *Architectural Association Quarterly* 1 (1970), 58-69; 'The Rights of Retreat and the Rites of Exclusion: Notes Towards the Definition of Wall', *Architectural Design* 6 (1971), 335-339.

5

Joanna Innes, [Zonder titel], *The English Historical Review* 395 (1985), 426. Zie voor een andere bespreking uit de architectuursector: Andrew Rabeneck, [Zonder titel], *Design Book Review* 1 (1983), 14-15.

6

Thomas A. Markus, 'Building for the Sad, the Bad and the Mad in Urban Scotland 1780-1830', in: Thomas A. Markus (red.), *Order in Space and Society: Architectural Form and its Context in the Scottish Enlightenment* (Edinburgh: Mainstream Publishing Company, 1982), 25-114.

because Markus used 'modern architectural or cultural discourse' – the formal 'theory of spatial syntax' – to analyse historical buildings, leading to observations about society that are not 'corroborated by other kinds of historical evidence'. The fundamental question for architecture history addressed by Evans was whether it is indeed possible to understand 'the way people lived together' by means of architecture, and the architecture of one kind of building in particular. In his review, Adrian Forty warned – and concluded – that this approach was not flawless in itself, just like previous historiographic methods: 'The study of building types does not automatically lead to a deeper social understanding of architecture, but can indeed isolate it in just the same way that histories based on the concept of style have been criticised for doing.'

1

Robin Middleton, 'Robin Evans: Writings', in Robin Evans, *Translations from Drawing to Building and Other Essays* (Londen: Architectural Association Publications, 1997), 278-287.

2

Robin Evans, 'Bentham', *Controspazio* 10 (1970), 4-18; 'Bentham's Panopticon. An Incident in the Social History of Architecture', *Architectural Association Quarterly* 2 (1971), 21-37; 'Ordine e Produzione', *Lotus International* 12 (1976), 6-15.

3

Robin Evans, 'Figures, Doors and Passages', *Architectural Design* 4 (1978), 267-278; 'Rookeries and Model Dwellings: English Housing Reform and the Moralities of Private Space', *Architectural Association Quarterly* 1 (1978), 24-35.

4

Robin Evans, 'Towards Anarchitecture', *Architectural Association Quarterly* 1 (1970), 58-69; 'The Rights of Retreat and the Rites of Exclusion: Notes Towards the Definition of Wall', *Architectural Design* 6 (1971), 335-339.

5

Joanna Innes, '[Untitled]', *The English Historical Review* 395 (1985), 426. For another review from the field of architecture, see: Andrew Rabeneck, '[Untitled]', *Design Book Review* 1 (1983), 14-15.

6

Thomas A. Markus, 'Building for the Sad, the Bad and the Mad in Urban Scotland 1780-1830', in: Thomas A. Markus (ed.), *Order in Space and Society: Architectural Form and its Context in the Scottish Enlightenment* (Edinburgh: Mainstream Publishing Company, 1982), 25-114.

Richard Anderson is professor of the history and theory of architecture at the University of Edinburgh, and the author of *Wolkenbügel: El Lissitzky as Architect* (2024).

Richard Anderson is hoogleraar architectuurgeschiedenis en -theorie aan de University of Edinburgh, en de auteur van *Wolkenbügel: El Lissitzky as Architect* (2024).

Gregorio Astengo does postdoctoral research at the ETH Zurich on construction manuals and speculative housing in early modern London.

Gregorio Astengo doet postdoctoraal onderzoek aan de ETH Zürich over bouwhandboeken en speculatieve woningbouw in vroegmodern Londen.

Johannes Berry is an architect and PhD candidate at KU Leuven, where he researches the inescapability of referencing materialisation and construction in architecture.

Johannes Berry is architect en promovendus aan de KU Leuven, waar hij onderzoek doet naar de onvermijdelijkheid van verwijzing naar materiaalgebruik en constructie in de architectuur.

Michela Bonomo is an architect and a PhD candidate at the EPFL, where she researches the typology of the holiday villa in post-war Italy.

Michela Bonomo is architect en promovendus aan de EPFL, waar ze onderzoek doet naar de typologie van de vakantievilla in het naoorlogse Italië.

Pierre Chabard is an associate professor of history and theory at Paris-La Villette and publisher for Éditions de la Villette.

Pierre Chabard is universitair hoofddocent voor geschiedenis en theorie aan Paris-La Villette en uitgever bij Éditions de la Villette.

Alan Cohl is an architect, interior designer, artist, curator, educator and the founder of Studio A.C.A. Ltd., a multidisciplinary practice in the greater Jerusalem area.

Alan Cohl is architect, interieurontwerper, kunstenaar, curator, docent en de oprichter van Studio A.C.A. Ltd., een multidisciplinaire praktijk in Jerusalem en omgeving.

Lucas de Mello Reitz is an architect, photographer and co-director of muq, a platform experimenting with the 'museum as a practice' in architecture, psychoanalysis and the arts.

Lucas de Mello Reitz is architect, fotograaf, en mededirecteur van muq, een platform dat experimenteert met het 'museum als praktijk' in de architectuur, psychoanalyse en de kunsten.

Alexander Eisenschmidt is a designer and a theorist, an associate professor at the School of Architecture at the University of Illinois Chicago, and director of the Visionary Cities Project.

Alexander Eisenschmidt is een ontwerper en theoreticus, universitair hoofddocent bij de School of Architecture van de University of Illinois Chicago, en directeur van het Visionary Cities Project.

Angela Gigliotti is a lecturer at DIS Copenhagen and a post-doctoral fellow at the ETH Zurich and Arkitektskolen Aarhus, examining architecture and labour, and neglected goods and agencies in transnational contexts.

Angela Gigliotti doceert aan de DIS in Kopenhagen en doet postdoctoraal onderzoek aan de ETH Zürich en de Arkitektskolen Aarhus over architectuur en werk, en over onderbelichte goederen en handelingsmogelijkheden in transnationale context.

Silvia Groaz is an assistant professor in the history of architecture at the Université de Liège and at ENSA Paris-Est, and the author of *New Brutalism: The Invention of a Style* (2023).

Silvia Groaz is universitair docent architectuurgeschiedenis aan de Université de Liège en ENSA Paris-Est, en de auteur van *New Brutalism: The Invention of a Style* (2023).

John Hill is an architect, the editor in chief of World-Architects.com, the writer of *The Weekly Dose of Architecture Books* newsletter, and the author of *Buildings in Print: 100 Influential & Inspiring Illustrated Architecture Books* (2021).

John Hill is architect, hoofdredacteur van World-Architects.com, schrijver van de nieuwsbrief *The Weekly Dose of Architecture Books*, en auteur van *Buildings in Print: 100 Influential & Inspiring Illustrated Architecture Books* (2021).

Maarten Janszen studied architecture at Delft University of Technology and researches the work and writings of Dutch architect and critic Joost Meuwissen.

Maarten Janszen studeerde architectuur aan de TU Delft en onderzoekt het werk en de geschriften van Nederlandse architect en criticus Joost Meuwissen.

Jayne Kelley is an editor and writer, and clinical assistant professor in the School of Architecture at the University of Illinois Chicago, where she directs the Architecture and Design Open Archive.

Jayne Kelley is redacteur, auteur en onderzoeksdocent aan de School of Architecture van de University of Illinois Chicago, waar ze leidinggeeft aan het Architecture and Design Open Archive.

Marson Korbi is an architect and postdoctoral researcher in the Laboratory for Theory and Project of Domestic Space (EPFL).

Marson Korbi is architect en postdoctoraal onderzoeker in het Laboratory for Theory and Project of Domestic Space (EPFL).

Elena Martínez-Millana is Margarita Salas Postdoctoral Fellow at Delft University of Technology and the Universidad Politécnica de Madrid and a visiting scholar at the Jaap Bakema Study Centre.

Elena Martínez-Millana is Margarita Salas Postdoctoral Fellow aan de TU Delft en de Universidad Politécnica de Madrid en gastonderzoeker aan het Jaap Bakema Study Centre.

Brendan Moran is a historian of design education, and teaches at Pratt Institute and the New York City College of Technology.

Brendan Moran is historicus van het ontwerp onderwijs en geeft les aan Pratt Institute en het New York City College of Technology.

Dominik Müller is a PhD candidate at the ETH Zurich, where he researches the French, German and British reception of Gothic architecture in the eighteenth and nineteenth centuries. Dominik Müller is promovendus aan de ETH Zürich, waar hij de Franse, Duitse en Engelse receptie van gotische architectuur in de achttiende en negentiende eeuw bestudeert.

Manola Ogalde Gutiérrez is adjunct professor at the School of Architecture of Pontificia Universidad Católica de Chile in the fields of history, theory and criticism of architecture and the city.

Manola Ogalde Gutiérrez is adjunct-hoogleraar aan de architectuurschool van Pontificia Universidad Católica de Chile en doceert geschiedenis, theorie en kritiek van de architectuur en de stad.

Barbara Penner is a professor at the Bartlett School of Architecture, UCL; in 2020 she contributed a foreword to the reissue of Catherine Bauer's *Modern Housing* from 1934.

Barbara Penner is hoogleraar aan de Bartlett School of Architecture, UCL; in 2020 schreef ze het voorwoord in de heruitgave van Catherine Bauer's *Modern Housing* uit 1934.

Lara Schrijver is professor of architecture theory at the University of Antwerp and author of *Oswald Mathias Ungers and Rem Koolhaas: Recalibrating Architecture in the 1970s* (2021).

Lara Schrijver is hoogleraar architectuurtheorie aan de Universiteit Antwerpen en auteur van *Oswald Mathias Ungers and Rem Koolhaas: Recalibrating Architecture in the 1970s* (2021).

Holger Schurk is a lecturer at the Zurich University of Applied Sciences and the author of *Project Without Form: OMA, Rem Koolhaas, and the Laboratory of 1989* (2022).

Holger Schurk geeft les aan de Zurich University of Applied Sciences en is de auteur van *Project Without Form: OMA, Rem Koolhaas, and the Laboratory of 1989* (2022).

Linda Stagni conducts postdoctoral research at the ETH Zurich on the complex and systemic relationship between architecture and its media in contested historical moments and cultural changes.

Linda Stagni doet postdoctoraal onderzoek aan de ETH Zürich over de complexe en systemische relatie tussen architectuur en media tijdens omstreden historische momenten en culturele veranderingen.

Hans Teerds is an architect and urban designer. He works at BenthemCrouwel Architects and is a guest researcher at the ETH Zurich. He is editor of *OASE* and author of *De ruimte die we delen* (2023).

Hans Teerds is een architect en stedenbouwkundige. Hij werkt bij BenthemCrouwel Architects en is als gast onderzoeker verbonden aan de ETH Zürich. Hij is redacteur van *OASE* en auteur van *De ruimte die we delen* (2023).

Christophe Van Gerrewey is an editor of *OASE* and of *De Witte Raaf* and the author of *Something Completely Different: Architecture in Belgium* (2024).

Christophe Van Gerrewey is redacteur van *OASE* en *De Witte Raaf* en auteur van *Something Completely Different: Architecture in Belgium* (2024).

Kate Wagner is a journalist based in Chicago and Ljubljana and the architecture critic at *The Nation*, while she is also known for her satirical blog *McMansion Hell*.

Kate Wagner is journalist in Chicago en Ljubljana en architectuurcriticus van *The Nation*, terwijl ze ook bekend is van haar satirische blog *McMansion Hell*.

Richard Wittman is an associate professor at the Department of the History of Art & Architecture at the University of California and the author of *Rebuilding St. Paul's Outside the Walls in Rome* (2024).

Richard Wittman is universitair hoofddocent aan de afdeling History of Art & Architecture van de Universiteit van Californië en de auteur van *Rebuilding St. Paul's Outside the Walls in Rome* (2024).

Credits/ Colofon

Independent Peer-Reviewed Journal for Architecture, published by the OASE Foundation/ Onafhankelijk Peer-Reviewed architectuurtijdschrift, uitgegeven door de stichting OASE

OASE is made possible with the support of the Creative Industries Fund NL and the associated universities and institutions.

OASE wordt mede mogelijk gemaakt met de steun van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en de geassocieerde universiteiten en instellingen.

stimuleringsfonds creatieve industrie creative industries fund NL

OASE foundation/ stichting
p/a Sandra Mellaart
Baljuwplein 70
3033 XD Rotterdam
the Netherlands
info@oasejournal.nl
www.oasejournal.nl

ISSN 01696238
ISBN 9789462088955

OASE 118 is also available as/ is ook verkrijgbaar als
e-book (pdf)
ISSN 01696238
ISBN 9789462088962

OASE editorial board/ redactie
p/a D'Laine Camp
Prins Frederik Hendrikstraat 107
3051 ER Rotterdam
the Netherlands

Editors/ Redactie
Justin Agyin, Tom Avermaete, Aslı Çiçek, Bart Decroos,
Stefan Devoldere, Kornelia Dimitrova, Jantje Engels,
Christoph Grafe, Maarten Liefoghe, Sereh Mandias,
Véronique Patteeuw, Elsbeth Ronner, Hans Teerds,
Christophe Van Gerrewey

Editors of this issue/ Kernredactie
Christophe Van Gerrewey, Hans Teerds

Managing editor/ Redactiesecretaris
D'Laine Camp

Academic editor/ Wetenschappelijk redacteur
Véronique Patteeuw

Members of the Board/ Bestuursleden
Bart Decroos, Dirk De Meyer, Jeroen Geurst,
Franje Hooimeijer, Claudia Linders, Bruno Notteboom,
Véronique Patteeuw, Christian Rapp, Paul Vermeulen

Associated Universities and Institutions/
Geassocieerde universiteiten en instellingen
Technische Universiteit Delft
Technische Universiteit Eindhoven
Academie van Bouwkunst Amsterdam
Rotterdamse Academie van Bouwkunst
ArtEZ Academie van Bouwkunst Tilburg
Academie van Bouwkunst Groningen
Maastricht Academy of Architecture
Katholieke Universiteit Leuven campus Leuven
Katholieke Universiteit Leuven campus Brussel
Katholieke Universiteit Leuven campus Gent
Universiteit Gent
Universiteit Hasselt
Universiteit Antwerpen
Bergische Universität Wuppertal

Academic Board/ Wetenschappelijk comité
Christine Boyer, Adri van den Brink, Maristella Casciato,
Bernard Colenbrander, Oswald Devisch, Adrian Forty,
Marc Glaudemans, Klaske Havik, Rayesj Heynickx,
Michael Müller, Kris Scheerlinck, Lara Schrijver,
Arjan van Timmeren, Pieter Uyttenhove

Illustration credits/ Beeldverantwoording
p. 34 Bibliothèque Historique de la ville de Paris
p. 48 Photographic Collection, The Courtauld, London/
Londen
p. 52 Izvestiia ASNOVA, Beinecke Rare Book and
Manuscript Library, Yale University
p. 64/65 Missouri Historical Society, St. Louis
p. 74/75 RIBA Collections, London/ Londen
p. 80/81 Hans G. Conrad, René Spitz
p. 84 Rollin LaFrance
p. 91 Bibliothèque de Genève
p. 124 Stiftelsen Arkitekturmuseet
p. 130 Metropolitan Museum of Art, New York
p. 144 Luuk Kramer

All other images are from the public domain/ Alle overige
afbeeldingen zijn afkomstig uit het publiek domein

Design/ Vormgeving
Karel Martens & Aagje Martens

Copy editing/ Tekstredactie
D'Laine Camp, Gerda ten Cate

Printing/ Druk
Wilco Art Books

Paper/ Papier
Holmen trnd 2.0
Munken Lynx

Font/ Lettertype
Grotesque MT Std
Times
Courier

Publisher/ Uitgever
OASE foundation/ stichting

Distribution
nai010 publishers/ uitgevers
sales@nai010.com
www.nai010.com

Subscriptions and administration/
Abonnementenadministratie
Abonnementenland
De Trompet 1739
1967 DB Heemskerk
the Netherlands
Tel +31 (0)251 - 257924
www.aboland.nl

Subscriptions/ Abonnements
OASE is published three times a year. Subscriptions can be taken out via the website of Abonnementenland, see www.aboland.nl. OASE can be found under the 'Art & Culture' category. Students at universities and academies of architecture as well as holders of a CJP are entitled to a reduction in the costs of the subscription. For the terms and conditions of the OASE subscription, please consult the website of Abonnementenland.

OASE verschijnt drie keer per jaar. Abonnements kunnen afgesloten worden via de website van Abonnementenland, zie www.aboland.nl. OASE is te vinden onder de categorie 'Kunst & Cultuur'. Recht op reductie op de abonnementskosten hebben studenten aan universiteiten en academies van bouwkunst, alsmede houders van CJP. Voor de voorwaarden van het OASE-abonnement verwijzen wij u naar de website van Abonnementenland.

Subscriptions for three issues in Europe/ Abonnementsprijs voor drie nummers in Europa

individuals/ particulieren	€ 70
organisations/ instellingen	€ 100
students/studenten	€ 50

Abonnementsprijs voor drie nummers in Nederland en België

particulieren	€ 60
instellingen	€ 100
studenten	€ 40

Subscriptions for three issues outside Europe/
Abonnementsprijs voor drie nummers buiten Europa

Individuals/ particulieren	€ 100
students/ studenten	€ 100
organisations/ instellingen	€ 120

Subscriptions for three digital issues/ Abonnementsprijs voor drie digitale nummers

individuals/ particulieren	€ 40
students/ studenten	€ 25

For professional and international (business) subscriptions, please send an email to oase@nai010.com/ Stuur voor professionele en internationale (zakelijke) abonnementen een e-mail naar oase@nai010.com.

© 2024 OASE foundation, Rotterdam, the Netherlands
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

For works of visual artists affiliated with a CISAC-organization the copyrights have been settled with Pictoright in Amsterdam. © 2024, c/o Pictoright, Amsterdam

It was not possible to find all the copyright holders of the illustrations used. Interested parties are requested to contact the OASE foundation by sending an e-mail to info@oasejournal.nl.

Books distributed by nai010 are available internationally at selected bookstores and from the following distribution partners:

North, South and Central America – Artbook | D.A.P., New York, USA, dap@dapinc.com

Rest of the world – Idea Books, Amsterdam, the Netherlands, idea@ideabooks.nl

For general questions, please contact the OASE foundation directly at info@oasejournal.nl or visit our website www.oasejournal.nl for further information. For sales information and availability for bookshops, please contact nai010 at sales@nai010.com or visit www.nai010.com

© 2024 stichting OASE, Rotterdam
Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veeveelvoudingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Van werken van beeldend kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam
© 2024, c/o Pictoright Amsterdam

Niet alle rechthebbenden van de gebruikte illustraties konden worden achterhaald. Belanghebbenden wordt verzocht contact op te nemen met de stichting OASE middels een e-mail naar info@oasejournal.nl.

Voor informatie over verkoop en distributie in Nederland en België, stuur een e-mail naar sales@nai010.com of kijk op www.nai010.com.

Printed and bound in the EU/ Gedrukt en gebonden in de EU

In this issue of *OASE*, the evolution of the architecture book review is explored through 25 insightful case studies, tracing its history from 1755 to the present day. Beginning with a review in *Mercure de France* and ending with an online text in *The Avery Review*, this collection highlights how critics have engaged with architecture books across centuries, creating meaningful connections between words and buildings, as well as theory and practice. Books by diverse architects and writers such as Erich Mendelsohn, Catherine Bauer, Robert Venturi, Philip Johnson and Rem Koolhaas were reviewed by critics and historians such as El Lissitzky, Ada Louise Huxtable, Janet Malcolm, Adrian Forty and V. Mitch McEwen, showcasing the power of the most direct and pointed genre in architecture culture. With the rise of digital media altering how architecture is discussed, this issue underscores the enduring significance of book reviews in shaping architectural thought. Discover how these reviews provide a vital commentary on the field, illuminating the interplay between architecture and its literary explorations.

In dit nummer van *OASE* wordt de evolutie van de architectuurboekrecensie verkend aan de hand van 25 inzichtelijke casestudies, die de geschiedenis van 1755 tot nu volgen. Beginnend met een recensie in *Mercure de France* en eindigend met een online tekst in *The Avery Review* laat deze verzameling zien hoe critici zich door de eeuwen heen met architectuurboeken hebben beziggehouden, waarbij zinvolle verbanden werden gelegd tussen woorden en gebouwen, en tussen theorie en praktijk. Boeken van uiteenlopende architecten en schrijvers als Erich Mendelsohn, Catherine Bauer, Robert Venturi, Philip Johnson en Rem Koolhaas zijn gerecenseerd door critici en historici als El Lissitzky, Ada Louise Huxtable, Janet Malcolm, Adrian Forty en V. Mitch McEwen, waarmee de kracht wordt getoond van het meest directe en gerichte genre in de architectuur. Nu de opkomst van digitale media de manier waarop over architectuur wordt gediscussieerd verandert, onderstreept dit nummer het blijvende belang van boekbesprekingen in het vormgeven van architectonisch denken. Ontdek hoe deze recensies een vitaal commentaar leveren op het vakgebied, en de samenwerking tussen architectuur en haar literaire verkenningen belichten.

